

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 473/2021-5

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditiša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 8 T 72/2020 z 3. augusta 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 To 73/2020 z 28. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 T 72/2020 z 3. augusta 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 To 73/2020 z 28. septembra 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 8 T 72/2020 z 3. augusta 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 8 To 73/2020 z 28. septembra 2020 uznaný vinným z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d), e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon účinného v čase skutku, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov. Sťažovateľ uvádza, že „v postavení odsúdeného týmto napádam sťažnosťou daný rozsudok, a následne aj nadväzujúci uznesení...“ z toho dôvodu, že „Dňa

29.2.2020 pod ČVS:ORP-187/MI-2020 mi orgán činný v tr. konaní vzniesol obvinenie pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. d), e) Tr. zákona a následne dňa 2.3.2020 sp. zn. 8 Tp/21/2020, Okresný súd Michalovce ma príkazom umiestnil do väzby na výkon trestu, avšak podotýkam, že od vznesení obvinenia mojej osobe vznikol nárok na povinnom obhajobu podľa § 37 ods. 2 Tr. por., nakoľko som psychiatrickým pacientom a bola mi diagnostikovaná duševná choroba (depresie), čož potvrdzujú osobné lekárske správy z miesta mojho pobytu...“. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti teda vyplýva, že namieta porušenie práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 40 ods. 3 listiny a podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 8 T 72/2020 z 3. augusta 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 8 To 73/2020 z 28. septembra 2020 tým, že už v čase od vznesenia obvinenia svojej osobe 29. februára 2020 mal mať ustanoveného obhajcu z dôvodu povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), keďže je/bolo zrejmé, že je psychiatrickým pacientom a že nebude spôsobilý samostatne sa obhajovať. V závere svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol „zrušiť rozsudok v plnom rozsahu a vec vrátiť späť na znovu prejednanie do prípravného konania.“. Zároveň požiadal o ustanovenie obhajcu z dôvodu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a sám si obhajcu nevolí.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 40 ods. 3 listiny a podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 8 T 72/2020 z 3. augusta 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 8 To 73/2020 z 28. septembra 2020.
4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.
5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.
6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)
7. Podľa § 40 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie sa ústavnému súdu podáva písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.
8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.
9. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

10. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014, III. ÚS 175/2020).

11. Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojho práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 40 ods. 3 listiny a podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 8 T 72/2020 z 3. augusta 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 8 To 73/2020 z 28. septembra 2020. Z hľadiska naplnenia § 124 zákona o ústavnom súde je sťažovateľom podaná ústavná sťažnosť už „*prima facie*“ podaná po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. Navyše, porušenie práva na obhajobu závažným spôsobom je dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď podanie dovolania musí z dôvodu subsidiarity právomoci ústavného súdu predchádzať podaniu ústavnej sťažnosti.

12. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06, III. ÚS 175/2020).

13. Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť a sťažovateľovi táto lehota uplynula ešte pred podaním jeho ústavnej sťažnosti v listinnej podobe, ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskoreného podania (III. ÚS 608/2017, III. ÚS 175/2020). Subsidiárny záver ústavného súdu vyznieva tak, že pokiaľ sťažovateľ nepodal dovolanie, je jeho ústavná sťažnosť neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) Trestného poriadku, a pokiaľ dovolanie podal, je neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, keďže o dovolaní rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

III.

Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu

14. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne

uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

15. Podľa § 37 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

16. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

17. Z dôvodu odmietnutia podanej ústavnej sťažnosti ako oneskorenej podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde nie je možné posúdiť opodstatnenosť podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, čím tak nie je možné preveriť ani splnenie podmienky podľa § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V dôsledku tohto záveru ústavný súd ani nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa a sťažovateľom uplatnenému nároku na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu